

หวานลม

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนุโต

เทศน์พระ วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ธรรมะเป็นสัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครฝึกหัด
ประพฤติปฏิบัติรู้จริงเห็นจริงแล้วจะไปเห็นสัจจะความจริงอันนั้น ถ้าเห็นสัจจะความจริงอันนั้น
ธรรมเหนือโลก เหนือวัฏฏะ เหนือความเห็นขัดแย้งในหัวใจของตน

แต่นี้ในหัวใจของตน มันเห็นขัดแย้ง มันเห็นขัดแย้งเพราะอะไร เพราะมันมีอวิชชา เพราะ
มันมีความไม่รู้ เพราะมันมีพญามาร เพราะมันมีซาตานอยู่ที่หัวใจดวงนั้น ศีลธรรมขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ลึกลงลึกลงไปตลอด มันจะจริงหรือมันจะไม่จริง มันจะเป็นอย่าง
นั้นหรือหรือมันจะไม่เป็น แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติมากก็ไปจ้านกับกิเลส ปฏิบัติบูชากิเลสให้
กิเลสมันขึ้นหัว แล้วมันจะปฏิบัติธรรมได้อย่างไรละ

ปฏิบัติธรรมบูชากิเลส ถ้าปฏิบัติบูชากิเลส มันก็กิเลสยิ่งใหญ่ง ตัวตนยิ่งใหญ่ง ยิ่งใหญ่ง
กว่าเขา เหยียบย่ำเขา ทำลายเขาไปทั่ว

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ นะ มันกรรมของสัตว์ สพุเพ สตุตา สัตว์ทั้งหลายเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ
ตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น เป็นสุขๆ เกิด เขาย่ำยีกัน เขาทำลายกันเป็นกรรมของสัตว์ แต่ของเรา
นะ มันธรรมสังเวช

มันรู้มันเห็น ทุกคนมีหูมีตาทั้งนั้นนะ ทุกคนก็คิดเป็นทั้งนั้นนะ แต่ทุกคนแพ้ภัยตัวเอง
ทั้งนั้นนะ ยอมจ้านกับกิเลสในหัวใจของตนไป ให้กิเลสของตนมันยิ่งใหญ่ง มันเหยียบย่ำ
ทำลายเราแล้วก็เหยียบย่ำทำลายคนอื่นไปทั่ว มันเป็นประโยชน์กับใคร

มันไปเป็นประโยชน์ของกิเลสไง ย้ายปีทาเพื่อการชนะเขา แล้วด้วยความยิ่งใหญ่ มันเป็นการบูชากิเลสไง มันจะยิ่งใหญ่ในหัวใจของตบงไง แล้วมันก็เป็นเวรกรรมของสัตว์ไง เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

ในนรกอเวจี ปากนรก เหล็กเขาลำตาล ผ่ากาสาวพัสตร์ไปพาดอยู่จนแฉ่นเลยนะ นี่ใครทำ นี่ไง เวลาทำแล้ว ผ่ากาสาวพัสตร์ยังไม่ตกนรกเลย ตัวมันนะตกนรก เพราะตัวมันทำบาปทำกรรมไง

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ ไง เห็นใจเขา ทุกคนเกิดมาเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น ต่างคนต่างแสวงหาทางออก ต่างคนต่างฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังของเราขึ้นมาไง บัจฉิตตัง สันติภูมิจิโก ไม่ต้องอ่อนนออนใคร ไม่ต้องขอรับรองใคร ไม่ต้องให้ใครนับหน้าถือตา มันเป็นสัจจะจะเป็นความจริงในหัวใจดวงนี้ ถ้ามันเป็นสัจจะจะเป็นความจริงในหัวใจดวงนี้ไง สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

การถากการถาง การชักฟันชักไฟออกจากกองไฟ มันเป็นงานอันยิ่งใหญ่ไง งานถอดงานถอนไง ถ้ามันถอดมันถอนกิเลสในหัวใจของตบงไง มันมีความปกติสุข มันจะมีความสุขในหัวใจของตน

แต่มันเป็นโลกไง มันจะบูชากิเลสไง หวานเป็นลม ออเซาะฉอเลาะ คำหวานมันเป็นน้ำตาลนะ มดมันตามมาเต็มเลย มากัดมาฉีกเอานั่นนะ หวานเป็นลม อ่อนนออนขอเป็นความสมหวัง เป็นความปรารถนา มันเป็นเรื่องไร้สาระ

คนเราจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอดุทธสาหัสของตน

การทำความเพียรเป็นความความทุกข์ความยากหรือไม่

มันเป็นความทุกข์ความยาก เพราะความทุกข์ความยากจะเผากิเลส ตบะธรรมจะเผาตนกิเลส กิเลสในหัวใจของตบงต้องชืดวงมันด้วยศีล ทำความสงบสุขเข้ามาด้วยสัมมาสมาธิ จะฆ่ามันด้วยภาวนามยปัญญา

เวลาธัมมจักขุ มันเกิด มันเกิดในหัวใจของตน เวลาปัญญามันเกิดขึ้นมามันมหัศจรรย์ในหัวใจของตนไง มันมหัศจรรย์ที่ตัวของเรานี้ แล้วเวลามันมหัศจรรย์ขึ้นมาที่ตัวของเรานี้ เรายังคิดไม่ถึง คาดไม่ถึง เดาไม่ได้ เวลาเป็นความจริงๆ ขึ้นมามันมหัศจรรย์ในใจดวงนี้ไง

ถ้ามันเป็นกิเลสๆ มันขอเขาจะขอเลาะไง มันเชิดชูบูชาไป มันบูชากิเลสไป นี่หวานเป็นลมๆ ไง นุ่มนวลอ่อนหวาน ยิ้มแย้มแจ่มใส มันอบอุ่นโดยการไปยอมจำนนอยู่กับมันไป อยู่ได้ปีศา อยู่ได้ขู่ทำของของมันไป แล้วก็บูชาของมันไป แล้วก็ยอมจำนนกับมันไป

การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ การมีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา มาบวชเป็นพระๆ จะเป็นนักรบ ถ้าจะรบก็จะรบกับกิเลสไป

การฝึกตัวเอง การฝึกใจตัวเอง นั่นนะคือการต่อสู้กับกิเลส ฝึก ฝึกมัน ฝึกมัน ไม่ยอมไหลไปตามมัน มันจะมายิ่งใหญ่ขนาดไหน ด้านทานมันด้วยสติด้วยปัญญาของตน ด้านทานๆ ใจ ชักฟันชักไฟออกไป มันจะเผาตนเอง แล้วมันจะไปเผาคนอื่นไป มันจะเผาตนเองก็ดับมันที่ตนนี้ซะ ไม่ต้องไปเผาใคร ถ้ามันจะเผาเรา มันเผาอยู่แล้วๆ

วันเวลากลับคืนสัตว์โลกไปทั้งสิ้น

เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ถ้าศรัทธาในพระพุทธศาสนา ทำบุญทำกุศลของตน ก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะให้มันทุกข์น้อยลง ถ้าเป็นนักรบๆ จะรบกับกิเลสค้นหาความทะยานอยากอวิชชาในหัวใจของตน ถ้ารบกับกิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของตน มันฝึกโลกทั้งนั้นนะ

โลก โลกมันยิ่งใหญ่ โลกามิส ยอมจำนนมันหมดแหละ หวานเป็นลม นุ่มนวลอ่อนหวาน เจริญพรๆ อยู่นั่นแหละ ให้เขาเคารพบูชา เคารพบูชาได้อะไรขึ้นมา เคารพบูชา เกรงอกเกรงใจ อยู่อย่างนั้นนะ

แต่เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านสอนไป จะเทศน์ก็ต้องขออนุญาตกิเลสก่อน กลัวกิเลส มันจะสะเทือนไป กลัวเขาจะกระทบกระเทือน กลัวเขาจะเสียอกเสียใจ

แต่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฟาดหัวกิเลส ฟาดหน้ามันเลย ฟาดหัวมันนั่นแหละ ฟาดหัวมันด้วยสติด้วยปัญญา กดมันให้ลงให้ได้ ฟาดหัวมัน ฟาดความพอใจ

ของตนนั้นแหละ ที่มันเงยหน้าขึ้นมาแล้วจะชักจูงกันไปในทางเสียหายไป ในการต่ำทราวมไป ในการพอใจของมันไป

เราถือพรหมจรรย์ฯ ไม่ฟังใครทั้งนั้น เรื่องโลกก็เป็นเรื่องโลก เรื่องโลกมันก็เป็นเรื่องบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา มันก็เป็นสิทธิเสรีภาพของเขาทั้งนั้นนะ ถ้าเขาจะบูชากิเลสมัน ก็เรื่องของเขา เราไม่ไปตามกับเขา ถ้าเราจะบูชากิเลส เราก็ละอายใจ ถ้าเราจะบูชากิเลส มันก็ หวานเป็นลมไป มันเป็นอากาศธาตุไป มันไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอันไป

แต่ถ้าเป็นศีลเป็นธรรม มันเป็น เป็นขึ้นเป็นอัน เป็นสิ่งที่จับต้องได้ เป็นสิ่งที่เราฟังพา อาศัย ธรรมและวินัยจะเป็นศาสดาของเราไป เราเคารพบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เคารพในธรรมและวินัย ไม่เหยียบหัวพระพุทธรูปแล้วแสดงธรรม ยอมจำนนกับกิเลสใหม่

เราไม่ยอมจำนนกับมัน เราจะฝืนมันไป ฝืนมันด้วยความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ ถ้าความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ แล้วถ้าความเพียรชอบธรรมไป

ถ้ามันไม่ชอบธรรม มันก็เป็นเรื่องกิเลสทั้งนั้นนะ เป็นเรื่องความพอใจของตนไป แล้วกิเลส หยาบ กิเลสกลาง กิเลสละเอียด กิเลสหยาบช้า เหยียบย่ำทำลายนะ มันเศร้าใจไป มันเศร้าใจที่ เวลาเขาทำ ที่เราดูเราเห็น มันธรรมสังเวช มันสังเวช มันสะอิดสะเอียน มันต่ำช้า

แต่ถ้ามันฝืนทนละ ฝืนทน เห็นใหม่ ตบะธรรม เราจะใช้ตบะธรรมแผดเผามัน แผดเผา กิเลสตัดหาความทะยานอยาก การประพฤติปฏิบัติในแนวทางของพระกรรมฐาน การขุดคุ้ย ค้นคว้าหากิเลสเป็นงานเรื่องหนึ่ง

ไฉนเราขุดคุ้ยค้นคว้า เราไม่รู้เราไม่เห็นมัน เราจะเอาอะไรไปเผชิญหน้ากับมัน เรายอม จำนนกับมันให้มันบีบบีบไฟอยู่อย่างนี้ ถ้าเราตั้งสติของเราขึ้นมา แล้วสังเกตของเราขึ้นมาไป เวลามันสวย เวลามันจะคิด เวลามันจะเหยียบย่ำทำลายไป ถ้ามันรู้เท่าทันไป มันก็คลายออกไป

ไม่ใช่ว่ามันสวยแล้วก็เห็นดีเห็นชอบตามมันไปไป หวานเป็นลม เวลามันยุมันแห้ง แล้ว ทำสิ่งใดไปแล้วนะ กิเลสมันก็สบายใจมันแล้ว แต่เวรกรรมมันตกอยู่กับภวาสวะ ตกอยู่กับภพ ตกอยู่กับจิต

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว สิ่งที่ดีค้างอยู่ในหัวใจของตนนั่นแหละ สิ่งนั้นนี่คือกรรม แล้วกรรม ผังดินไว้ๆ ใจ การผังดินก็ผังไว้ในภวาสวะ พระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย แล้วเราเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมากรอบ

แล้วในปัจจุบันนี้มาเกิดเป็นมนุษย์ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเรื่องปัจจุบันธรรมๆ ปัจจุบันธรรมตอนนี้ได้เกิดเป็นมนุษย์ นี่เป็นอริยทรัพย์ เป็นสุภาพบุรุษ ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วก็จะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้มันเป็นจริงเป็นจัง ขึ้นมาในหัวใจของตน ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาในหัวใจของตบนะ สาธุ มันเคารพมันบูชาไป

ทุกคนเขาไม่มีโอกาสได้ศึกษาค้นคว้าอย่างนี้ เราเกิดมา เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาไป ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติไป เกิดมาทุกตำบล ทุกอำเภอ มีวัดวาอารามมากมายมหาศาล มีภิกษุ มีนักบวช มีนักรบ

เราได้เห็นสมณะ ตั้งแต่เด็กแต่น้อยขึ้นมา เข้าขึ้นมาพระออกบิณฑบาต เราได้เคยใส่บาตร เราได้เคยทำบุญทำกุศล เราได้เห็นผ้ากาสาขาวพัสดุไร

เห็นสมณะเป็นมงคลชีวิต

แล้วถ้าเป็นทางโลกละ

หวานเป็นลม ยกยกอบอบันกันนะ แล้วมันก็กลายเป็นอากาศธาตุ หวานเป็นลมไง มันไม่มีอะไรเข้าไปในหัวใจตนเลย

แต่ถ้าเราเห็นด้วยสติด้วยปัญญาะ เห็นสมณะ สมณะเป็นผู้สงบระงับ นี่ไง เวลาพระสารีบุตรไปบวชไปเรียนไป เทียบวันเรียง เป็นลูกเศรษฐี ถึงเวลาแล้วด้วยบุญด้วยกุศล มันจิตมันซัดหมดละ อย่างนั้นเราต้องออกบวช

เวลาบวช บวชกับสัญญา นุ่นก็ไม่ใช่ นี่ก็ไม่ใช่ ไม่ใช่ก็คือไม่ใช่ ไม่ใช่ก็คือไม่ใช่ มันมีเหตุมีผลตรงไหน แล้วสิ่งใดที่มันลบล้างทำลายกิเลสในหัวใจของตบบ้างละ

ไปเห็นพระอัสสชิ นี่ไง เวลาแสวงหาครูบาอาจารย์นะ ดั้นดั้น เห็นพระอัสสชิปิณฑบาท นี่
ไง เห็นสมณะๆ การเห็นสมณะเป็นมงคลชีวิตไง แล้วผู้ที่มีสติปัญญาเขาเห็นการเหยียด การ
เคลื่อนไหว การคู่ด้วยสติด้วยปัญญาไง

ตามพระอัสสชิไป พอพระอัสสชิฉันเรียบร้อยแล้วถึงเข้าไปกราบขอฟังธรรมไง

“เราเป็นผู้บวชใหม่” พระอรหันต์นะ

ไ้เราชี้เต็มหัว หวานเป็นลม มีแต่อากาศธาตุ ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอันไ้

นี่ไ้ “เราเป็นผู้บวชใหม่”

“ก็ฟังธรรมเท่าที่จะพูดได้ แล้วสิ่งที่จะพิสูจน์ตรวจสอบก็เป็นสติปัญญาของข้าพเจ้าจะ
แทงตลอดด้วยสติปัญญาข้าพเจ้าเอง”

“เราบวชกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนว่า
ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ เราต้องกลับไปประจักษ์ที่เหตุนั้น”

พระสารีบุตรฟังธรรมไ้ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันต้องมีที่มาที่ไปทั้งนั้นไ้ ธรรม
ทั้งหลายมาแต่เหตุ เหตุมีการกระทำไ้

หวานเป็นลมๆ ยกยอปอปั้นกันไม่มีเหตุไม่มีผลใดๆ ทั้งสิ้น ด้วยตามกระแสสังคัมไ้ พวก
มากลากไปไ้ แล้วก็ลวงโลกไ้

แต่ถ้าธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ต้องสาวไปหาเหตุ ดับที่ต้นเหตุนั้น

พระสารีบุตรสำเร็จเป็นพระโสดาบันเลย มีดวงตาเห็นธรรม เห็นใหม่ ธรรมทั้งหลายมาแต่
เหตุ ด้วยเหตุด้วยผลไ้ ด้วยการเห็นสมณะไ้ เห็นสมณะที่เป็นสมณะที่สงบระงับใน
พระพุทธศาสนา มันเจริญหูเจริญตาไ้ มันไม่ใช่หวานเป็นลมไ้

นี่ไ้ เกรงใจผ้าเหลืองๆ

ผ้าเหลืองก็ร้านสังฆภัณฑ์ไ้ ร้านสังฆภัณฑ์ก็ผ้าเหลืองเต็มไปหมดนะ ผ้าเหลืองส่วน
ผ้าเหลืองไ้

ในสมัยพุทธกาล บริหาร ๘ มันท้าได้ยาก เรื่องผ้าจีวร ผ้ากาสาวพัสตร์ห่าได้ยาก ถ้าห่าได้ ยากขึ้นม่าแล้วมันต้องทอกันเอง ต้องตัดเย็บกันเอง มันเรื่องของสังคม มันยังม่าไม่ถึงง่า มันท้า ได้ยาก

เวลาบริหาร ๘ สิ่งที่เป็นสมบัติของพระ นอกนั้นเป็นของสงฆ์ๆ ของในส่วนกลาง เขาสิ่งใด ไปใช้ไปสอยแล้วไม่ได้เก็บเองก็ดี เวลาไปแล้วไม่ได้ให้ว่วนใครก็ดี เป็นอภัติปาจิตติย ของของ สงฆ์

แต่ถ้าของเป็นส่วนตัว ถ้าของเกินกว่านั้นมันต้องวิกัป เป็นของสองเจ้าของ ถ้าเป็นของ ของตัวแล้วมันนั่งคิด นั่งจินตนาการไปทั้งนั้นนะ นั่นนะมันเป็นทางออกของกิเลสง่า

กิเลสมันจะกัดกินหัวใจของเราอยู่แล้ว แล้วถ้ามีอะไรเป็นเชื้อเป็นไขขึ้นม่า มันจะพอกพูน ขึ้นม่าในหัวใจของตน

หวานเป็นลม อ่อนวอน ออเขาะ อ่อนวอน อ่อนหวาน คิดจินตนาการไปทั่ว มันจะเป็น อย่างที่เรารู้ใจ คนนั้นก็จะเช็ดซุซุซา คนนั้นก็จะเคารพบุซา หวานเป็นลม ยกยอปอปั้นกัน นั้นนะ หวานเป็นลม เป็นอากาศธาตุ

สิ่งที่เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นม่ามันอยู่ที่สติปัญญาของเรา ถ้ามีสติปัญญาของเรา ขึ้นม่า เราจะทำคุณงามความดีของเราขึ้นม่าในหัวใจของตน ถ้าทำความดีขึ้นม่าในหัวใจของตน มันเริ่มเป็นจริตเป็นนิสัย มีสติปัญญาเท่าทันอารมณ์ความรู้สึกของตน

ปัญญาอบรมสมาธิๆ ปัญญามันเท่าทันความรู้สึกนึกคิดของตน มันหยุดหมดนะ หยุด คิด การหยุดคิดมันก็ต้องใช้ความคิด นี่ปัญญาอบรมสมาธิ เวลามันจะเป็นจริงเป็นจ้งขึ้นม่า มัน จะยกขึ้นสู่วิปัสสนา ยกขึ้นสู่วิปัสสนานะ

สิ่งที่ว่าถ้าเป็นวิปัสสนา การรู้แจ้งแทงตลอดกิเลสในหัวใจของตน มันเปิดหมดง่า ใจของ เราเอง เราเปิดขึ้นม่าของเราเอง เราพิจารณาของเราเอง เราพิจารณาของเราเอง เห็นใหม่ บัจจัต ตัง สันทิภูสิโก อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งของตนง่า มันเป็นสมบัติของหัวใจดวงนั้นง่า หัวใจดวงนั้นฝึกหัดปฏิบัติขึ้นม่าจนเป็นข้อเท็จจริงง่า จิตตภาวนาๆ ง่า

ทำความสงบของใจเข้ามาให้จิตสงบระงับแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนาขึ้นมาให้เป็นข้อเท็จจริงของเราขึ้นมาในหัวใจของตน ถ้ามันยกขึ้นมาเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาในหัวใจของตน อยู่ที่อำนาจวาสนาของแต่ละบุคคลไง พิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรมในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ในพระพุทธศาสนา ต้องทำความสงบของใจเข้ามา จิตตภาวนา มันถึงจะเป็นแนวทางสติปัฏฐาน ๔

หวานเป็นลม ศีกาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาแล้วก็จินตนาการกันไปทั่ว แนวทางสติปัฏฐาน ๔ แนวทางสติปัฏฐาน ๔ มันเป็นธรรมและวินัย มันเป็นสมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เอ็งรู้อะไร เอ็งเห็นอะไร อะไรเป็นข้อเท็จจริงบ้าง อะไรมันได้ผ่อนคลายออกไป เห็นไหม ชั่วครวญ ตังคับหนาน วันใดฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา วิปัสสนาจนสมุจเฉทปหาน ขณะ นิโรธ ดับทุกข์ แนวทางสติปัฏฐาน ๔ ในพระพุทธศาสนา

แล้วแนวทางสติปัฏฐาน ๔ โดยหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น จิตเป็นอย่างไร ท่านไม่ถามหรือกว่าสมองมันเป็นอย่างไร ความคิดเป็นอย่างไร ความคิดเหลวไหล ความคิดไม่เป็นขึ้นเป็นอัน ความคิดไม่เป็นประโยชน์กับผู้ที่เป็นเจ้าของความคิดนั้น

แต่ถ้าจิตตภาวนา จิตมันสงบเข้ามามันเป็นข้อเท็จจริง สมมุติอันนั้นไม่เกี่ยว มันจะเกี่ยวกับในอริยสัจ ในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ แล้วถ้าจิตสงบระงับมีอำนาจวาสนาขึ้นมา มันขุดคุ้ยค้นคว้าขึ้นมา ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาในหัวใจของเขา

เวลาครูบาอาจารย์เิง เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ผู้ที่เป็นครูบาอาจารย์ที่ดั่งามคุ้มครองรักษา

ไอ้คนที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เห็นไหม คนพิการ คนไม่แข็งแรง เขาจะมีเครื่องผ่อนกำลังของเขา นี่ไง คนพิการ คนเหนื่อย คนเฒ่าคนแก่เขามีไม้เท้า ไม้เท้ามันค้ำในการเดินทางของตัว ครูบาอาจารย์เหมือนไม้เท้าคอยประคอง แต่เราต้องเป็นผู้เดินเิง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม “เราเป็นผู้ชี้ทางเท่านั้นๆ พวกเธอต่างหากที่ต้องฝึกหัดฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาในหัวใจของเธอ”

ถ้าฝึกหัดปฏิบัติเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาในหัวใจของเธอไง นี่ปัจเจกตั้ง สันติภูมิจึงไป กอไก่ กอกา ว่ามา จิตสงบ สงบอย่างไร

“ว่างๆ ว่างๆ” ว่างๆ มันอ้างทั้งนั้นนะ แล้วมันก็เป็นสัญญาอารมณ์ของโลก คำว่า “ว่าง” ก็ วอแหวน สระอา งอู ไม่เอก ว่าง หัวใจว่างๆ เ็งมีอะไรเป็นแก่นเป็นสาร เ็งมีอะไรเป็นขึ้นเป็น อัน

แต่ถ้าจิตมันสงบละ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ จิตสงบนะ มันอิมเอมในใจ ดวงนั้น ใจดวงนั้นมันสมถกรรมฐาน มันมีที่ตั้งของมัน มันมีกำลังของมัน แล้วถ้ามีกำลังของมัน คูสิ เวลาคนที่ม่อำนาจวาสนา อย่างเช่นหลวงปู่มั่น พอจิตสงบ เห็นตัวเองลอยไปบนอากาศเลย เห็นไปเดินจงกรมอยู่บนก้อนเมฆเลย นี่มันมหัศจรรย์ขนาดนั้นนะ เวลาตั้งลงมามันทะลุลง บาดาลเลย

ไอ้พวกเรานะสงบอะไร เห็นอะไร รู้อะไร ว่างๆ ว่างๆ มันเป็นสัญญาอารมณ์ทั้งนั้นนะ

ทำให้มันจริงมันจังขึ้นมาสิ จิตสงบอย่างไร สมาธิเป็นอย่างไร

ไอ้ว่างๆ ว่างๆ เด็กน้อยมันก็พูดได้ ใครมันก็พูดได้ว่างๆ ว่างอะไร ว่างก็อากาศธาตุไป ไม่ เป็นขึ้นเป็นอันอะไรเลย อ้างอิงกันอยู่อย่างนั้นนะ แล้วมันเป็นจริงตรงไหน มันเป็นข้อเท็จจริงของ ใคร

ถ้าเป็นข้อเท็จจริง จิตสงบเป็นอย่างไรว่ามา แล้วสงบแล้วมันคลายออกอย่างไร เวลาเข้า เข้าอย่างไร

“ไอ้โฮ! สมาธิมีเข้ามีออกด้วยหรือ”

เวรกรรม แสดงว่าเ็งทำไมไม่เป็น เ็งไม่เคยเลย

บ้านเรือนเขายังมีประตูหน้าต่าง จิตของตัวเอง สิ่งที่เป็นสมมุติ เวลาจิตที่เวียนว่ายตายเกิด ในวัฏฏะ เกิดเป็นมนุษย์จริงตามสมมุติ สมมุติของมนุษย์ ภาษา ภาษาก็สมมุติแต่ละชุมชน เวลา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสื่อสารด้วยภาษาบาลี เวลาคนที่ศึกษาค้นคว้าต้อง เรียนบาลีเพื่อเป็นกุญแจไขเข้าไปในตู้พระไตรปิฎก

พระกรรมฐาน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมาแล้วไ
เวลาบวช อุปัชฌาย์ให้เกสา โลมา นขา ทันตา ตใจ บวชเรียนแล้ว บวชแล้วเรียนศึกษานักธรรม
ตรี นักธรรมโท นักธรรมเอก นั่นถ้าเรียน

แต่ถ้าบวชแล้วเป็นพระกรรมฐาน บวชแล้วมีครูบาอาจารย์ ออกฝึกหัดปฏิบัติ ทำสมถกร
รมฐาน มันผ่านเกสา โลมา นขา ทันตา ตใจ เราท่องพุทโธๆ สำนักปฏิบัติบางสำนัก ให้ท่อง
เกสา โลมา นขา ทันตา ตใจ ท่องจนมันสงบนะ แล้วสงบขึ้นมาแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนาอย่างไร นี่
พระกรรมฐานเขาฝึกหัดปฏิบัติ ภาคปฏิบัติ พระปฏิบัติ ปฏิบัติในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ สติปัฏ
ฐาน ๔ ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน

ถ้าไม่ทำความสงบของใจเข้ามา มันเป็นสมมุติ มันเป็นเรื่องสัญญาอารมณ์ แล้วมันก็
อารมณ์จินตนาการไปจนขาดสติได้ จนหลุดได้ จนผิดปกติได้

แต่ทำความสงบของใจเข้ามา เวลานั้นขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปนาสมาธิ มันกลับ
ทำเข้าไปให้เป็นปกติสุข ทำความเป็นปกติ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี เป็นปกติสุขของตน

ไอ้ที่มันเป็นๆ อยู่ที่นี่ สัญญาอารมณ์ว่างๆ ว่างๆ มันคัน มันเงา อาการของจิตไม่ใช่จิต
ความรู้สึก จิตมันเสวยแล้ว

จิตเต็มเท่านั้นพอใส่ ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม

เวลามันคิดนะ มันเสวยอารมณ์ มันเสวยอย่างไร มันกินอะไร

เห็นไหม เวลาจิตที่มันเศร้ามันหมอง จิตมันทุกข์มันยากขึ้นมา มันหิวมันกระหาย อะไร
มามันกินหมดละ มันคิดหมดละ แต่ถ้ามันสงบแล้วมันไม่คิด มันไม่เสวย มันเป็นหนึ่งใน มันเป็น
เอกเทศ มันเป็นตัวของมันเอง ถ้ามันเป็นตัวของมันเองแล้ว เวลาเป็นตัวของมันเองแล้วมันจะมี
กำลังของมัน ถ้ามันมีกำลังของมัน มันจะแยก โลกก็บัญญัติ โลกุตตรบัญญัติ

ไอ้ที่สัญญาอารมณ์มันเป็นเรื่องที่เราเกิดเป็นคนไง เราได้จุติเกิดเป็นคน มีธาตุ ๔ และ
ขันธ ๕ ขันธ ๕ มันทำงานของมันโดยธรรมชาติของมันไง โดยมีพลังงานตัวจิตเสวยอารมณ์ใน
ลากันไปไง เวลามันสงบขึ้นมา มันปล่อยหมดใจ ขันธเป็นขันธ จิตเป็นจิต ขันธไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่
ขันธ ขันธ ๕ ไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่ขันธ ๕

แล้วสงบขึ้นมา สงบโดยธรรมชาติ มันไม่มีสติมีปัญญาเท่าทันไง ถ้ามีสติปัญญาเท่าทัน เวลามันสงบเข้ามาแล้วสติมันเท่าทัน เวลามันเห็นกาย มันสวย มันเห็นอย่างไร มันไม่ใช่ยกอ ปอบันกัน

เป็นกระแสไง พวกเขาพวกเขา ถ้าพวกเขาก็เป็นอย่างนั้น ใ้พวกเขาก็เป็นอย่างนี้

อริยสัจไม่มีพวกเขาพวกเขา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา พระพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้ให้ศึกษาให้คั่นคว้า

ในทางโลกเขาส่งเสริมพระพุทธศาสนาด้วยการศึกษา ด้วยการเชิดชูบูชาไป ทางโลกไ้ นักขัตฤกษ์เป็นประเพณีเป็นวัฒนธรรมในพระพุทธศาสนา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบา อาจารย์เราไม่เคยทำอย่างนี้เลย เรื่องของโลก

เราเอาใจของเราให้ได้ บูชาด้วยสติ บูชาด้วยสมาธิ บูชาด้วยภาวนามยปัญญา บูชาด้วย ธรรมจักร เวลาจักรมันเคลื่อนในหัวใจของตน มันมหัศจรรย์ในหัวใจ นี่เราปฏิบัติบูชา

บูชา เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งพระอานนท์ไว้ ตอนที่ปรินิพพาน คนมาราบไหว้บูชามากมายมหาศาล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์นะ

อานนท์ เอบอกเขานะ ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด อย่าบูชาด้วยอามิสสินจ้างอย่างนี้เลย ข้าว ของเงินทองเอามาบูชามันเป็นอามิส มันของโลก เติบจนกรรม นั่งสมาธิภาวนาบูชาเรานี้ยอด เยี่ยม ให้ปฏิบัติบูชาๆ

แล้วเราเป็นพระปฏิบัติ เราปฏิบัติบูชาไป

วันนี้วันลงอุโบสถ เรามาลงสังฆสมาคมคืออุโบสถ สงฆ์เข้าสู่หมู่ เข้าสู่หมู่ นะ ในแนวทาง ปฏิบัติมาคุยกัน มาปรึกษากันในแนวทางปฏิบัติของตนว่าถูกต้องชอบธรรมหรือไม่

ถ้ามันไม่ถูกต้องชอบธรรม เราก็แก้ไขของเรา แก้ไขด้วยตั้งอารมณ์อย่างไร ตั้งสติอย่างไร บริกรรมอะไร ดูแลใจของตัวเองอย่างไร

เราไม่ใช่หวานเป็นลม มาเชิดชูกัน มาส่ำมะเลเทเมาไป แล้วมันก็เป็นอากาศธาตุไป มันก็ ไม่มีเพชรน้ำหนึ่งไป

ถ้าการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันเป็นการปฏิบัติบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง เรามีสติ มีสมาธิ มีปัญญา

แล้วเวลาปัญญา สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา ปัญญาในพระพุทธศาสนาในภาคทฤษฎีมันเป็นอย่างไร แล้วระหว่างที่สุตมยปัญญา การศึกษาการค้นคว้า การฝึกหัดของเรา นี่สุตมยปัญญา เวลาฝึกหัดปฏิบัติไป เวลาจิตสงบแล้วมันจินตนาการจินตนาการไป จินตนาการบรรลุดุธรรมแล้วบรรลุดุธรรมอีก บรรลุดูอย่างนั้นนะ แต่ไม่มีเหตุไม่มีผลไง ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุไง

แต่เวลาเราใช้สติปัญญา ถ้ามันสมบูรณ์แบบของมัน คือ สติ สมาธิ ปัญญา มันจะเป็นธัมมจักข มันรวดเร็วมาก เวลาจิตมันเสวยอารมณ์ เวลาอารมณ์ความรู้สึกของปุถุชน ความรู้สึกนึกคิดที่มันทุกข์มันยากนั้นนะ ถ้าเวลามันภาวนาไปแล้วมันจะเห็นอาการมันทั้งหมดไง

เห็นว่าจิตสงบเป็นส่วนหนึ่ง รูป รส กลิ่น เสียง สิ่งจินตนาการนั้นเป็นอีกอย่างหนึ่ง เวลามันเสวยอารมณ์ไปแล้ว ถ้ามันเป็นการติฉินนินทา มันเจ็บปวดแสบร้อน มันทุกข์ มันเป็นเรื่องหนึ่ง เวลาเขาชื่นชมบูชา มันมีความชอบธรรม มันมีความสุข มันเป็นเรื่องหนึ่ง

แล้วทางสายกลางในพระพุทธศาสนาที่ข้อเท็จจริงระหว่างสุขกับทุกข์ ระหว่างที่มันเสวยที่เป็นสุขและเป็นทุกข์ ระหว่างที่มันหลงระเห็จกับความเสวยอย่างนั้น ถ้าเป็นข้อเท็จจริง เวลามันแยก ความคิดเป็นความคิด จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ วิปัสสนาถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงไง

ไม่ใช่หวานเป็นลม เพื่อเจอ เพื่อพัก เพื่อฝัน ไม่มีสิ่งใดเป็นข้อเท็จจริงในใจของตนไง

ในพระพุทธศาสนามันมีข้อเท็จและข้อจริง

ข้อเท็จที่ล้มลุกคลุกคลานอยู่นี้ เพราะอะไร เพราะกิเลสมันมีกำลังของมัน มันเหยียบย่ำหัวใจทั้งหมดไง ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้มันมีกำลังของมันขึ้นมาบ้าง ถ้ามันเป็นความสงบสุข มันเป็นสัมมาสมาธิ มันเป็นอิสระจากกิเลสไง

เวลามันเป็นอิสระจากกิเลสมันถึงมหัสจรรย์ไง แต่ความมหัศจรรย์มันก็เป็นอิสระชั่วคราว เพราะมันทำสมาธิ กิเลสมันสงบตัวลงเท่านั้น

แต่ถ้ามันจะให้มันเป็นอิสระโดยข้อเท็จจริงไง เวลาจิตสงบแล้ว มันมีกำลังแล้ว มันต้องใช้ มรรค ๘ ใช้ธรรม ใช้ธรรมเข้าไปประหัตประหาร เห็นใหม่ กองทัพกิเลส กองทัพธรรมที่การ ประหัตประหารตามข้อเท็จจริงอันนั้นไง

ถ้าตามข้อเท็จจริงอันนั้นนะ มันเป็นอย่างไรร

จิตตภาวนา ถ้าเป็นข้อเท็จจริงอันนั้นไง ข้อเท็จจริงอันนั้น แพ้บ้าง ชนะบ้าง ถ้าแพ้ แพ้ เพราะกำลังเราไม่พอ แพ้เพราะงานเราไม่เคยทำ แพ้เพราะมันเป็นงานที่ยิ่งใหญ่

งานทางโลก งานบริหารจัดการ เราทำได้ทั้งนั้นนะ แต่เวลาบริหารจัดการหัวใจของตน ด้วยภาวนามยปัญญา มันทำไมมันล้มลุกคลุกคลาน ทำไมมันไม่เป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา

เพราะความบกพร่องของตน การกระทำของตนที่ไม่สมบูรณ์แบบของตน การกระทำที่ มรรคมันไม่สามัคคี มรรคไม่สมบูรณ์แบบไป มันก็ฝึกหัดปฏิบัติของเราไปไง แพ้บ้างชนะบ้างก็สู้ กับมันด้วยหัวใจของตนไง ด้วยความเพียรชอบอันนี้ไง ถ้ามันชนะบ่อยครั้งๆ ชั่วคราวๆ ใจ

เวลาสมดุลงอติของมัน มรรคสามัคคี ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา สมุจเฉทปหาน นิโรธ ดับทุกข์ ดับหมด ดับในหัวใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมันั้น มันเป็นความมหัศจรรย์ใจ นี่จิตต ภาวนา

เรื่องจิต เรื่องนามธรรมเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่ เพราะจิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันเกิด ในเทวดา ในอินทร์ ในพรหม นรกอเวจี แล้วมาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เกิดทุกภพ ทุกชาติ

ชาติปัจจุบันนี้อายุขัยเรา ๑๐๐ ปี แต่ละภพแต่ชาติอายุขัยแตกต่างกันไป มีอำนาจ วาสนามากน้อยแค่ไหน แล้วทำได้จริงได้จังมากน้อยแค่ไหน

ถ้าทำได้จริงได้จังมากน้อย ฟังธรรมๆ นี่ใจ เตือนหัวใจของตัวเอง เตือนใจเรา เพราะถ้ามันฮึก มันเหิม มันมีกำลัง มันทำอะไรก็ได้ ถ้ามันท้อแท้ มันไม่เอาไหน อะไรก็ทุกข์ทั้งนั้นนะ กิเลสมัน เหยียบย่ำทำลายทั้งนั้น

แต่เราปลุกหัวใจของเราขึ้น ใจเหมือนกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นมนุษย์ ในบรรดาสัตว์สองเท้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด ในกึ่งพุทธกาลนี้ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาจนถึงที่สุดแห่งทุกข์ เป็นโรงงานผลิตพระอรหันต์

ธรรมทายาทๆ ในวงกรรมฐาน เพชรน้ำหนึ่งๆ ทั้งนั้นนะ ก็เกิดขึ้นจากการล้มลุกคลุกคลานอย่างเรานี้แหละ เกิดจากล้มลุกคลุกคลานที่ทำได้นี่แหละ แต่ด้วยอำนาจวาสนาของท่าน ท่านทำจริงของท่าน ท่านมุมนะของท่าน ท่านทำของท่านด้วยการตรวจสอบ ด้วยการพิจารณา

ไม่ใช่สุขเอาเผากิน ไม่ใช่หวานเป็นลม ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน ปล่อยปลดละเลย ล้มลุกคลุกคลาน กลายเป็นกองขยะ

เอาจริงเอาจังของเราขึ้นมา ฝึกหัวใจดวงนี้ ตั้งแต่ศีล สมาธิ ปัญญา

เริ่มต้นจากปุถุชน กัลยาณชน บุคคล ๔ คู่ จิตเป็นได้ทั้งนั้น บุคคลคือตัวจิต จิตตภาวนามันพิจารณาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไปเป็นวิมุติภาวะ มหัศจรรย์ในหัวใจผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินั้น จนที่สุดแห่งทุกข์ เอวัง